

Naročna lista: --
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . . . 6—
 Četrť leta . . . . . 3—
 Mesečno 1:20
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . . . 15—
 Posamezne številke
 -- 16 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računajo po 18 vr. od 6 redne pečetice: pri večkratnih oznanilih veliki popust.
 „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo Maribor
 Koroska ulica. 5. - Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Najnovejša poročila na 4. strani.

Odmev miru v Brestu-Litovskem

Bilanca miru, sklenjenega in podpisanega v Brestu Litovskem dne 3. marca med Rusijo in četverozveznimi državami, je izražena v številkah, naslednja: 1. Rusija izgubi Poljsko (113.820 km² in 13 500 000 prebivalcev), Litvo (121 840 km² in 5 806 000 prebivalcev) in Kuronsko (27 286 km² in 798 300 prebivalcev); o usodi teh pokrajin bo sta odločili Avstrija in Nemčija v sporazumu s prebivalci. 2. Ukrajina (920 947 km² in 34 965 000 prebivalcev) in Finska (373 600 km² in 3 241 000 prebivalcev) sta s mostojni državi. 3. Estonka (20 248 km² in 507. 00 prebivalcev) in Lvonska (47 030 km² in 1,740.000 prebivalcev) ostaneta zasedeni od nemškega vojaštva in pozneje, kakor se namerava, v nemški interesni sferi. 4. Rusija se mora odreči v Mali Aziji okrajem Ardahan, Kars, Batum (25 700 km² in 1/2 milijona prebivalcev) v prilog Turčije.

To je bila za zmagovitega miru: na eni strani ogromna izguba, na drugi strani velik prirtek in dobiček. Izguba je kajpada na strani Rusije. Ker je mirovna pogodba formalno podpisana, je zadeva za zdaj formalno končana. Vprašanje je, kako bo ruski narod, zlasti njegovo razmišljanje sprejelo mirovni sklep pod tako težkimi in za ruski ponos poniževalnimi pogoji. Celo boljševiki, ki nimajo srca za rusko domovino, marveč živijo in se ravna po prislovcu: Ubi bene, ibi patria (kjer se mi dobro godi, tam je moja domovina), so začutili težo in ponižbo pogojev, ki so jih morali sprejeti. Predno so boljševiki odposlanci podpisali mirovni dokument, je njih predsednik Sokolnikov izjavil: „Nemški ultimati je rusko republiko zadel v štadiju demobilizacije ter jo je tako prisilil, da ga je sprejela ter podpisala predloženo mirovno pogodbo. Ta mir ni sporazumni mir. Ruske narodnosti ob robu države se bodo pod pretvezo, da se jim bo dalo

pravo samoodločbe, podredile Nemčiji, pri čemer se bodo vladajoči sloji varovali zoper revolucijo ter se bodo ojačile protirevolucionarne sile. Ravno tako podpira četverozveza revoluciji sovražne sile v Finski in v Ukrajini in zasleduje pri tem strategične nakane. S prelomom premirja prisiljena Rusija podpiše predloženo mirovno pogodbo, ne da bi o tem stopila v razpravo.“

Ta izjava dokazuje gnev, ki vlada v Rusiji zoper mir pod takimi pogoji. Če celo boljševiki, ki mu bodočnost domovine ni pri srcu ker se samo navdušuje in gori za revolucijo čuti to, kar se je Rusiji naložilo in v kar je morala privoliti, kot slo in nečast, kaj še le tisti ljudje, ki goreče ljubijo svojo domovino. Ali ne bodo ti nacionalni elementi šli med narod ter bodo podučevali in raznemali široke ruske plasti za požrtvovalno domovinsko ljubezen? Ali ne bo ta vsled grozovite revolucije sedaj razdeljeni in oslabljeni narodi se zavedal svoje zgodovine in bridke začutil izgubo, ki je zadela njegovo domovino?

marveč to je rekel predsednik bolgarskega odposlanstva gospod T. Šeff, ki je v Brestu Litovskem tako le odgovoril: „Zastopniki četverozveze so se sestali z ruskimi odposlanci, da sklenejo trajni mir, ne pa, da zasadijo kal za nove vojne. Besede in izjave Sokolnikove so ustvarile ozračje, ki se ne ujema s temi nameni.“ Kako se naj v pričakovanju takega razporeženja izpolni prva točka pogodbe v Brestu Litovskem, da bo namreč Rusija odslej s četverozveznimi državami živela v miru in prijateljstvu?

Tako je torej razporeženje tam, kjer mirovna bilanca izkazuje izgubo. Kako pa je tam, kjer izkazuje prirast in dobiček?

Saksonski kralj je o priliki sklenjenega miru brzojavil državnemu kanclerju grofu Hertlingu takole: „Velevažni zgodovinski trenutek, ko smo s prvo sovražno ve evlastjo prišli do miru, mi nudi

prijetno priliko, da Vaši ekscelenci izražam svoje najsrdnejše čestitke in svoje navdušeno, iz prekipavajočega nemškega srca izhajajoče veselje.“ Nemški cesar Viljem je Hindenburgu poslal brzozjavno čestitko, katero tako zaključuje: „Sedaj je dragoceno plačilo zmage dolgotrajnega voj kovanja v naših rokah. Naši baltski bratje in narodni sodruzi so rešeni ruskega jarma ter se zopet smejo čutili kot Nemci.“

V Avstriji pa je sklep miru z Rusijo v Brestu Litovskem našel in ohranil razne narode povsem mirne. Ne vibrirajo zastave, veselo pevajoče množice ne hodijo po ulicah. Ljudstvo čuti, da še ni konec in da je še dolgo do splošnega evropskega miru, ki se bo sklenil na splošno sprejeti in svetovno priznani podlagi: sporazumni mir brez aneksij, temeljujoč na načelu samoodločbe in narodne pravičnosti za vse narode.

Prelimnarni mir z Rumunijo.

V krju Buhtea pri Bukarešti se je v torek, dne 5. marca ob 7. uri zvečer podpisal predmir med Rumunijo in osrednimi silami. Avstrijo je zastopal grof Czernin, Nemčijo pl. Kühlmann, Bolgarijo dr. Momčilov, Turčijo veliki vezir Talaat-paša in gospod C. Argentojanu Rumunijo.

Premirje z Rumunijo, sklenjeno dne 9. decembra 1917 v mestu Focsani, je bilo dne 2. marca (povedano in je poteklo dne 5. marca opoldne. Od 5. marca o polnoči naprej traja 14. dnevni orožni mir s tridnevnim odpovednim rokom. Tekom tega roka se bodo vršila mirovna pogajanja in se bo sklenil mir, in sicer na podlagi naslednjih sporazumnih točk:

1. Rumunija odstopi zaveznikom (pravzaprav Bolgariji) D. brudžo do Donave. 2. Četve-

LISTEK

Naš Nehemija — kje si?

(Samo.)
 II.

Komu se ne trga srce, ko gleda dan na dan rastočo trdosrčnost med nami? Raste in se širi kot kal iz gorčičnega zrna in se dviga visoko nad druga zelišča in mnogo drugih rastlin zeleni pod njenimi vejami. V okrilju mogočne trdosrčnosti in oduševstva cvete množica drugih grdihih pregreh . . .

Dvoje vrste ljudi si vedno bolj izrazito stojijo nasproti. Bogatini in dobičkarji dvigajo kvišku svoje glave — ubožci in siromaki se plazijo kakor senice okoli in klonijo svoja pleča niže, vedno niže . . .

Trdosrčnost in oduševstvo cvetita in uživata razkošje življenja iz zvrhanih čaš. Pričli, Nehemija, ti naš junak, in nas nauči pravičnosti in usmiljenja!! Položi nam v srce besede postave božje in nagni nas, da prisežemo popoljšanje!

Izraelci so zidali mesto in svetišče Najvišjemu v njem. Navdušenje je bilo splošno in gorečnost nepopuljiva. Toda kdaj je še bilo pri ljudeh vse lepo, vse popolno?

Vstalo je veliko vpitje ljudstva in njihovih žen zoper njihove judovske brate. Nekateri so zakrknili svoja srca zoper lastne ropake, zoper uboge sobrate nižjega ljudstva. Delali so ogromne dobičke, siromakšno ljudstvo so zatirali.

Zatiranci so upili in so hoteli prodati in zastaviti vse svoje za košček kruha.

„Naših sinov in hčera je zelo mnogo. Za to, kar so vredni, hočemo vzeti kruha, da bomo mogli jesti in živeti.“

„Svoje njive in svoje vinograde in svoje hiše hočemo zastaviti, da dobimo žita ob lakoti.“

„Denarja si hočemo izposoditi za kraljeve davke na svoje njive in vinograde.“

„In vendar je naše meso prav tako, kakor meso naših bratov in zatirancev. Zakaj se povzdigujejo nad nas, ko smo vendar ljudje kakor oni?“

„Glejte, svoje hčere in sinove izročamo v sužnost in nekatere naših hčera so že deklet, pa nismo, s čimer bi jih odkupili. Tudi naše njive in vinograde imajo drugi v posesti.“

Tako so govorili in zdihovali. Njihova prošnja je prišla do ušes Nehemije in njegovo srce je bilo globoko ganjeno.

Silno sem se razjezil. ko sem slišal njihovo upitje in tako govorjenje. In srce mi je sklenilo pokazati plemiče in drugo gospodo.

„Ali vi tirjate oduševske obresti od svojih revnih bratov?“

In sem sklical veliki zbor in sem govoril tam zbranim:

„To ni dobro, kar delate. Zakaj ne hodite v strahu našega Boga, da nas ne bodo zasramovali narodi, naši sovražniki? Jaz in moji bratje in moji hlapeci smo izposodili zelo mnogo denarja in žita in nočemo tirjati nazaj, temu skupno odpuščamo dolg, ki so ga nam dolžni. Vrnite jim danes njihove njive

in njihove vinograde in njihove oljake in njihove hiše. In podarite jim tudi odstotek denarja, žita, vina in olja, ki ga navadno tirjate od njih.“

Tudi njim so se otajala srca. „Vrniti hočemo in ničesar ne zahtevati, kakor praviš.“

In poklical sem duhovnike in sem zaprisegel upnike, naj store kakor sem rekel. Vrhutega sem iztresel svoje prsno oblačilo in sem govoril:

„Tako iztresi Bog vsakogar, kdor ne izpolni te obljube, iz njegove hiše in iz njegovega posestva!! Tako boš iztresen in izpraznjen.“

Celi zbor je potrdil moje govorjenje.

„Amen. Tako naj bo!“

In hvalili so Boga in vse ljudstvo je storilo kakor sem rekel.

Tako pripoveduje Nehemija sam in njegova zgodba se bere v svetem pismu starega zakona.

Nehemija je bil cel mož. Kar je imel na jeziku, je imel tudi v srcu in prazna beseda ni prišla iz njegovih ust. Bil je mogočen v besedi, zakaj z enim govorom je nagnil voljo poslušalcev. Pa bil je tudi mož dejanja. Kar je učil in opominjal druge, je storil vedno tudi sam.

Nehemija je bil 12 let kraljevi namestnik v deželi Izraelovi. Ves čas je skazoval svojemu ljudstvu velike dobrote. Niti ni tirjal, kar mu je šlo po postavi.

„Od tistega dne nismo uživali ne jaz, ne moji bratje letnih dohodkov, ki pripadajo kraljevim namestnikom.“

rozvezne države bodo skrbele, da bo imela Rumunija trgovsko zvezo preko Konstance do Črnega morja. 3. Od Avstro-Ogrske zahtevana poprava na ogrsko-rumunski meji se od Rumunije sprejme. 4. Rumunija pritrdi gospodarskim zahtevam Avstrije in Nemčije (izvoz petroleja, žita in drugih surovin). 5. Rumunija bo razorožila 8 divizij rumunske armade. Ko bo tudi prišlo do miru med Rusijo in Rumunijo, se bodo demobilizirali tudi ostali deli rumunske armade, v kolikor ne bodo potrebni za varstveno službo ob rusko-rumunski meji. 6. Rumunske čete morajo takoj izprazniti avstro-ogrsko ozemlje, ki ga še imajo Rumuni zasedena. 7. Rumunska vlada se zaveže, da bo železnično-tehnično podpirala prevoz čet zavezniskih držav skozi Moldavo in Besarabijo v Odeso. 8. Rumunija se zaveže, da odpusti v rumunski vojni službi se nabajajoče častnike držav, ki so z nami v vojski. Zagotovi se jim svobodna vrnitev. 9. Ta pogodba stopi takoj v veljavo.

To so v glavnem točke, o katerih bodo prihodnje dni mirovni delegati natančneje razpravljali. Najhujše bo Rumune zadel odstop Dobrudže s Konstanco. S tem Rumunija nima več morja. Edina njena vodna pot je še Donava. Morda pa Rumunija upa, da bo precejšnji del Besarabije odskrnila od Rusije in tako prišla do svojega morja. Kako daleč se bo „popravila“ avstro-ogrsko rumunska meja v prilog naši državi, bo določilo mirovno odposlanstvo. Naša vlada zahteva toliko rumunskega ozemlja, da bo v bodoče Sedmograška varna pred vpadom rumunske armade. Pri Oršovi pa zahtevamo toliko ozemlja, da bo iz naše države vodila direktna pot v Bolgarijo. Vrhtega se je Rumuniji kot dolžnost naložila gospodarska pogodba z Nemčijo in Avstrijo. Odvišno žito, petrolej in druge surovine se bodo morale izvažati večinoma v Avstro-Ogrsko in Nemčijo.

Vse drugače ravnajo navadno kraljevi uradniki in tudi Nehemijevi predniki niso bili boljši. „Prejšnji namestniki pa, ki so bili pred menoj, so zatirali ljudstvo in so jemali od njih kruha in vina in denarja vsak dan po 40 seklov. Pa tudi njihovi služabniki so stiskali ljudstvo.“

Da, da, stara in nova reč! Tak človek že misli, da ima pravico izsesavati tisto ljudstvo, katerega mu je poslan v službo.

„Jaz pa nisem tako delal iz strahu pred Bogom, marveč sem zidal obzidje in nisem kupil nobene njive in vsi moji hlapci so bili pri delu.“

Kako vse kaj drugega je, če gospodarji domač človek v deželi! Zaupa ljudstvu in ljudstvo zaupa njemu. Ima srce za narod in pozna in razume njegove težnje.

Pri vsem tem se Nehemiju ni slabo godilo. Uveljavil je pravičnost med ljudstvom in blagostanje ljudstva je bilo tudi njegov delež. Narod je sam od sebe bogato skrbel za Nehemijo, kraljevega namestnika.

„Pri moji mizi je bilo 150 mož, Judov in predstojnikov in takih, ki so prihajali k nam izmed narodov iz okolice. Zame je bil pa vsak dan pripravljen eden vol in šest izbranih ovnov poleg perutnine in za deset dni vsak dan drugačno vino. Vendar pa nisem sprejemal dohodkov svojega kraljevega namestništva, ker je bilo ljudstvo tako izžeto.“

Nehemija — zgled požrtvovalnosti! Ima srce za ubogo ljudstvo. In odkod pričakuje plačila, ko zametava plačilo sveta? Ne od sveta, od Boga ga pričakuje. Pri izvrševanju svojega poklica vedno misli na Boga.

„Spominjaj se me, o Bog, k dobremu, po vsem, kar sem storil za to ljudstvo!“

Tudi pri nas je vstalo veliko upitje zoper nekatero brate. Usmiljenja z ubogim ljudstvom ne pozna gospoda. Strah božji in upanje na povračilo na drugem svetu gine. Tako pravijo, tako opazujemo sami. Doklej bo šlo tako naprej?

Dobri Bog, pošlji nam junaka in dobrotnika — Nehemijo, da nas spreobrbe in nas popelje na pravo pot!

Jugoslovanski sabor v Zagrebu.

V Zagrebu so se dne 2. in 3. marca zbrali zastopniki raznih strank in struj naše Jugoslavije. Sestanek je imel namen, da se jugoslovanske stranke in zastopniki raznih pokrajin pogovorijo o perečih vprašanjih in določijo načrt za bodočo skupno narodno organizacijo. Madžarska vlada, ki igra ulogo nasilnega jeroba nad Hrvati, je poslala na sestanek policaje. Svojega namena pa ni dosegla.

V soboto, dne 2. marca so se ob 3. uri popoldne zbrali voditelji Jugoslovanov v hotelu »Royal«. Ko je po pozdravu predsednika Starčevičanske stranke prava dr. Pavelca predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec jel poročati o političnem programu, so vdrli v sobo policaj in 2 detektiva. Policaj je zahteval, naj se zborovalci razidejo. Ko so se navzoči legitimirali, je odšlo nekaj poslancev protestirat k banu zoper nečuten nastop policije. Proti večeru so zborovalci zopet sešli v stanovanju dr. Pavelca. Razgovor je trajal do 9. ure.

Po Zagrebu se je takoj razširila vest o nastopu policije. Na Jelačičevem trgu je veliko število visokošolcev in visokošolk živahno ugovarjalo zoper policijo in koalicio, ki pripusti, da se na tak način ovira jugoslovanska ideja. Visokošolcem se je pridružilo še drugo občinstvo. Mnogi so šli pred stanovanje dr. Pavelca. Visokošolsko odposlanstvo je prišlo pozdravit dr. Korošca. Zborovanje se je nato nadaljevalo. Policija pa je nasilno nastopila proti dijakom. Pretepala jih je in več celo aretirala. Zvečer pa se je ban opravičil, češ da on ni kriv nastopa policije.

V nedeljo, dne 3. marca so se vršila zborovanja ves dan. Ob 5. uri popoldne, ko je dr. Korošec odhajal, se je zbralo pred državnim kolodvorom do 600 vseučilišnikov in mnogo drugega občinstva, da se poslovijo od načelnika Jugoslovanskega kluba. Ko se je dr. Korošec približal kolodvoru, ga občinstvo obkloilo in mu klicalo: »Živio Jugoslovanski klub! Živela Jugoslavija! Živio dr. Korošec!« Po velikem trgu pred državnim kolodvorom se je razlegla pesem »Hej Slovani!« Gospodične so obsule dr. Korošca s cvetjem, klicanja in burnih ovacij ni hotelo biti konca. Dr. Korošec je, obdan od železnega obroča občinstva, nagovoril vseučilišnike slovenski tako:

»Draga mladina! Iskreno Vas zahvaljujem za pozdrav Jugoslovanskemu klubu. Vaša ljubezen za našo veliko stvar nam daje vsem novega poguma. Prepričani bodite, da bomo tudi posej z navdušenjem, ki nas ga uči mladost, delali za naše ideale. Če bomo vsi storili svojo dolžnost, mi in Vi, ne dvomim, da naše prizadevanje ne bo zaman. Živela Jugoslavija!«

Na te besede so se zopet razlegli gromoviti klici: »Živio dr. Korošec! Živio naš klub! Prosto pot Jugoslaviji!« Občinstvo je dvignilo dr. Korošca na rame in ga odneslo h kolodvoru. Ko je dr. Korošec izginil v veži, je pridrvela policija na konjih in je zbrano občinstvo razgnala.

Ovacije načelniku Jugoslovanskega kluba, ki so se ponavljale še tudi na železnici, so dokaz, da je misel ujedinjenja Jugoslovanov prešinila ne samo Slovence, ampak tudi hrvaško srbski narod v banovini.

Navzoči zastopniki ujedinjenega jugoslovanskega naroda so podali skupno izjavo, da so: »sakupljeni nakon rasprave o općem političkom i narodnom položaju složni su u tom, da je možna koncentracija svih stranača i grupa, koje, stojeći na stanovištu narodnog jedinstva te oslanjajući se o načelo narodnog samoodredjenja, traže svoju narodnu nezavisnu, na demokratskim temeljima uređenu državu Slovenaca, Hrvata i Srba.«

Tujec steguje svoje kremplje po Logarski dolini.

Solčava, 5. marca.

Zvedeli smo, da hočejo celjski Nemci (imenovali bi jih radi drugače) kupiti gornji del Logarske doline. Postaviti hočejo hotel, električno napravo in ne vem kaj vse.

Poskušajo pri tem in onem kmetu, če bi jim

šel v mrežo kakor muha pajku. Vsled narodne zavednosti naših kmetov se jim ta poizkus ni posrečil in se jim tudi ne bo.

Solčavani ne pozabimo, kako so nas sprejeli zadnjič (na občnem zboru S. K. Z.) nemškutarji v slovenskem Celju. Ravnotako bi se nam godilo, ko bi se enkrat vgnezdili v Solčavi. Oni nam nimajo pravice klicati: »Ven iz Celja«, kajti Celje stoji na slovenski zemlji. Mi jim pa imamo pravico klicati: »Proč z vašo grabežljivo roko od naše lepe slovenske Logarske doline! Kot gost nam je tudi pošten Nmec drag in ljub. Gospodarji pa hočemo ostati sami!«

Zgražati pa se moramo tudi na ona dva iz Ljubnega in Luč . . . . drugokrat jih bomo imenovali, ki sta pomagala pri tej »barantiji.« Da se ne sramujeta biti mešetarja slovenske zemlje!

Jugoslovanska deklaracija.

Bogoslovni profesorji v Mariboru za jugoslovansko deklaracijo. Mariborski bogoslovni profesorji so podpisali to-le izjavo: Vsem narodom brez izjeme je Kristusov evangelij odprl pot do civilizacije in napredka. Nič ni bolj nasprotno temeljni ideji krščanstva, pravičnosti in smotra države, kakor če močnejši narod ali stranka krati primitivne naravne pravice številno slabšem ljudstvu. Tisočletna zgodovina spričuje, da je v danih razmerah slovenskemu ljudstvu popolnoma onemogočeno, priti do onih pravic, ki mu grede po naravnem pravu in po temeljnem državnem zakonu, ter se povrh na brezvesten način žalijo njegove verske svetinje, zato je edina rešitev iz tega položaja vresničenje deklaracije jugoslovanskega kluba v avstrijski državni zbornici dne 30. maja 1917. Iz teh razlogov se profesorji bogoslovnega učilišča v Mariboru pridružujejo imenovani deklaraciji. Ob enem s sinovsko vdanostjo pozdravljajo plemenito prizadevanje za svetovni mir med narodi in državami sv. Očeta Benedikta XV. in Nj. Veličanstva cesarja Karla I. — Maribor, dne 4. marca 1918. Sledijo podpisi vseh bogoslovnih profesorjev.

Koroške slovenske občine za Jugoslavijo. Nad 12 občin na Koroškem se je že izjavilo za ujedinjenje vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov v skupno državo pod habsburškim žezlom. Občina Tolsti vrh pri Guštanju je sklenila naslednjo izjavo: Podpisani občinski odbor v Tolstem vrhu pri Guštanju na Koroškem, zbran v svoji redni seji v nedeljo, dne 17. februarja 1918, izjavlja soglasno in odločno, da se pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba, z dne 30. maja 1917, glasom katere naj pridemo vsi Slovenci, od najskrajnejše meje v našem težnem Korotanu do zadnjega Slovenca ob furlanski meji in na Ogrskem zajedno z našimi brati Hrvati in avstrijskimi Srbi pod skupno streho samostojne države pod habsburškim žezlom. Kot najbolj trpeči del slovenske domovine prosimo še prav posebno Jugoslovanski klub, da ne odneha za las pri delu za uresničenje našega skupnega cilja. Istočasno se zahvaljuje prevzvišenemu gosp. knezoškofu ljubljanskemu, dr. Antonu Bon. Jegliču za njegov odločni nastop za Jugoslavijo, s katerim je pokazal pravo pot tudi Slovincem izven njegove škofije. Hvaležno pozdravljamo mirovno prizadevanje sv. Očeta Benedikta XV. in Njeg. Veličanstva cesarja Karla I. z željo, da prinese angel miru kmalu že dolgo zaželjeno oljkino vejico vsem avstrijskim narodom. Tolsti vrh, dne 17. februarja 1918. — Jožef Rožej, župan, Franc Kogelnik, Luka Kotnik, Andrej Oset, občinski svetovalci. Petino Benedikt, Franc Čevnik, Dominik Kotnik, Franc Žaže, Peter Jamnik, Mihael Dretnik in Janez Paradiž občinski odborniki.

V občini Skale se je nabralo za jugoslovansko deklaracijo 433 podpisov (138 moških, 102 žen in 193 deklet).

Politične vesti.

Državni zbor. Dne 5. marca se je v zbornici vršilo nadaljevanje razprave o zakonskem predlogu glede spremembe in uravnave vojaških podpor. V drugem in tretjem branju je zbornica sprejela zakonsko predlogo, nakar je bila prečitana

nujna interpelacija glede ravnanja in postopanja z vojnimi vjetniki, ki se vračajo iz ruskega vjetništva in katere se zbira v taborišču v mestu Zolkiev v Galiciji. V interpelaciji se zahteva, da bi naj ti vjetniki dobili vsaj trimesečen dopust. Zbornica je sklenila, da se vrši razprava o tej nujni interpelaciji skupno z razpravo o državnem proračunu. Ko je še končno poročevalec o državnem proračunu poslanec dr. Steinwender v daljšem govoru pozval zbornico, naj glasuje za državne potrebe, je bila seja zaključena. Tudi v torek je ostal politični položaj nespremenjen in nerazjasnjen in dr. Seidler še vedno išče večino, da bi spravil državni proračun pod streho. Po končani seji so imeli češki, jugoslovanski in poljski poslanci pod predsedstvom zborničnega podpredsednika dr. Germana skupno sejo, da se posvetujejo o taktičnem in enotnem nastopanju Slovanov v državni zbornici. V sredini seji se je vršila razprava o nujni interpelaciji o vojnih vjetnikih in nadaljevanje razprave o državnem proračunu. V pričetku seje je ministrski predsednik naznanil zbornico, da je z Rumunijo sklenjeno predmirje in tudi naznanil določbe te začasne pogodbe. Govorila sta nato finančni minister baron dr. Wimmer, ki je pozval zbornico, zlasti Jugoslovane, da glasuje za proračun. Nato je domobranski minister pl. Czapp o naših vjetnikih, ki se vračajo iz ruskega vjetništva, izvajal sledeče: Vojaška uprava si bo po močeh prizadevala, da nudi vojnim vjetnikom ob povratku v domovino neskaljeno veselje, ter je odredila vse potrebno, da se z njimi postopa dobrosrčno in prijazno. Če se pa kje dogaja kaj nasprotnega, zadene krivda dotične podrejene organe ki se ne ravnajo po izdanem povelju, in vojaška uprava bo s krepko roko skušala odstraniti vse tozadavne nedostatke. Ko so se začeli naši vojni vjetniki vračati v večjem številu, je bilo armadno vodstvo obveščeno, da se med vračajočimi se vojnimi vjetniki nahaja večje število takih, ki so bili pridobljeni za revolucionarne ideje in ki bi v domovini nastopali kot agitatorji za te ideje. Pravica in dolžnost države pa zahtevata, da se zabrani razširjenje državi nevarnih idej, vsled česar je bilo potrebno, da so se ukrenile gotove previdnostne uredbe. Pripomnim, da ne gre morda za kaka domnevanja, ampak da imamo v rokah ne samo posamezne dokaze, ampak več dokazov, da v domovino vračajoči se vojni vjetniki nameravajo razširjevati v domovini revolucionarne misli. Tudi je bila vojaška uprava obveščena, da se med vojnimi vjetniki nahajajo tudi taki, ki so radikalno revolucionarnega mišljenja. Potrebno je torej bilo najti primerno pot, da se vojnimi vjetnikom ne greni veselja vsled povratka v domovino, obenem pa da se zabrani razširjenje revolucionarnih idej. Odredilo se je, da se mora z vojnimi vjetniki, kateri so v resnici pokazali svoje revolucionarno stremenje, postopati tako, kakor se sploh postopa s politično sumljivimi v smislu v jeseni leta 1917 na novo izdanih in v državni zbornici označenih odredb. Te odredbe so storjene v obče iz previdnosti in se je ukrenilo potrebno, da se vse zabrani, kar bi utegnilo vzbujati le navidez kakega preganjanja. Tudi se bo ukrenilo vse potrebno, da se bodo take vojaške osebe s poukom spravile na pravo pot, in sicer s poukom od strani častnikov, posebno izbranih podčastnikov in dušnih pastirjev. Glede preskrbe v domovino vračajočih se vojnih vjetnikov se pripomni, da v začetku ni bila taka, kakor bi morala biti, in sicer vsled velikega navala vojnih vjetnikov v domovino, ker ni bilo zadosti vozov za prevažanje živih za take ogromne množice. Toda razmere so se kmalu zboljšale in sedaj so vojni vjetniki zadostno preskrbljeni z živili in z obleko. Iz zdravstvenih ozirov in drugih razlogov se jih pa mora obdržati nekaj tednov v taborišču, in je pač umevno, da smatrajo vojni vjetniki to bivanje v taboriščih kot veliko trdoto, ker si pač srčno želijo zopet priti med svoje. Kar se pa dostaje trditve, da bo vojaška uprava vojne vjetnike takoj vtaknila v marš-stotnije, če so za to sposobni, naznanjam, da temu ni tako. Sicer je res, da se jih obdrži nekaj tednov v taboriščih, toda to se godi iz zdravstvenih ozirov in da se doženejo vzroki in okolščine, kako so svoj čas prišli v vojno vjetništvo. To ne traja več kakor 4 tedne. Nadalje se določa, da bodo dobili vojni vjetniki 4 tedenske dopuste, kateri bodo, če potrebno, zavoljo poljedelskega opravka primerno podaljšani.

V imenu Čehov je nato podal poslanec Baksa izjavo, da bodo Čehi glasovali proti proračunu. Poslanec dr. Ravnihar je izjavil, da Jugoslovani ne odrekajo sredstev državi, ampak sedanji vladi, ki se neče ozirati na njihove zahteve in je končal z besedami: Proč z dualizmom, proč z gospodstvom Nemcev!

Interpelacije naših poslancev radi zapostavljanja Slovencev. V seji drž. zbora dne 6. marca so stali slovenski poslanci tri interpelacije radi zapostavljanja štajerskih Slovencev in sicer: 1. na notranjega ministra radi nezakonitega postopanja župana Orniša proti Narodni čitalnici v Ptaju, kateri je kratkomalo ustavil delovanje; 2. na ministrskega predsednika radi Slovencev neprijaznega postopanja prehranjevalnega nadzornika pl. Baltza v Celju; 3. na min. predsednika in poljedelskega ministra radi dobave sena in slame in nepravilne razdelitve deželne kontingenta na posamezne okraje in zavoljo zapostavljanja slovenskega dela dežele.

Dr. Mravlag vodi švabsko armado proti Jugoslaviji. Na nemškem zborovanju, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 10. t. m. v Št. Ilju v Slov. gorica. bo govoril mariborski advokat dr. Mravlag. Privandrani Švabi v družbi z nemškutarji, prusaškimi Nemci in v Nemce spemenjenimi Lahi bodo protestirali, da bi se Št. Ilj in sosednji kraji priklopili Jugoslaviji. Dr. Mravlag bo vodil švabsko armado proti jugoslovanski državi.

Predsednik kontrolne komisije državnih dolgov odstopil. Grof Czedit, predsednik državnozbornske kontrolne komisije državnih dolgov je odstopil. Grof Czedit smatra, da je dovršil nalogo, ki se mu je naložila l. 1911.

Avstrijski poslanik v Petrogradu. List »Buda pesti Naplo« poroča, da bo tajni svetnik in bivši petrogradski poslanik Merey zopet imenovan za avstro-ogrsko poslanika v Petrogradu.

Protest Poljakov v Nemčiji. Poljsko časopisje objavlja izjavo, katero so podpisale poljske organizacije v Nemčiji in v kateri se pravi: Po vsej deželi se čuje en sam glas zgražanja zaradi odtrganja holmske pokrajine od poljske matice. Varšava, Krakov in Lvov, vse kraljestvo Poljsko, vse avstrijsko ozemlje so že izrekli svoje ogorčenje. Ob mejah Nemčije živeti Poljaki, od stare poljske prestolnice pa do baltske eežele, od prapolske šlezijske zemlje pa do porenko-vestfalskih naselbin našega delavnega delavstva, se združujejo z nami, da povzdignemo ta slovesni protest vsekupnega poljskega naroda proti novi delitvi Poljske.

Vnedeljo, dne 17. marca v Žalec!

V spodnjih prostorih „Hmeljarne“ v Žalcu se vrši v nedeljo, dne 17. marca ob 3. uri popoldne **veliko manifestacijsko zborovanje**. Govorita poslanca dr. Korošec in dr. Ravnihar. Ta dan bo narodni praznik zlasti za Savinjsko dolino. Manifestirali bomo za ujedinenje Slovencev, Hrvatov in Srbov pod habsburškim žezlom. Slovenci, Slovenke! Dne 17. marca vsi v Žalec!

Tedenske novice.

Današnja številka „Straže“ je radi raznih težkoč v tiskarni izšla samo na 4 straneh. Radi tega smo morali tudi skrečiti razna poročila, oziroma več gradiva odložiti za prihodnjo številko. Prosimo naročnike in poročevalce potrpljenja.

Duhovniška vest. V četrtek, 7. marca je bil preč. g. Ivan Bohanec, dekan v Šmarju pri Jelšah, inštaliran v Mariboru za častnega kanonika.

Ureditev kongruje. V proračunskem odseku je dne 6. marca naučni minister dr. Cviklinski razpravljal o predlogi glede zvišanja kongruje. Za katoliško cerkev je treba po tej predlogi 13.360 000 K več, za pravoslavno cerkev v Dalmaciji 87.600 K in za protestantsko 500 000 K.

Velikonočne počitnice na ljudskih in meščanskih šolah. Deželni svet je odredil, da se mora letos vršiti pouk dne 21. marca na vseh tistih ljudskih in meščanskih šolah, na katerih dosedaj ob četrtkih ni bilo šolskega pouka, dočim dne 26. marca na vseh ljudskih in meščanskih šolah ne

sme biti šolskega pouka. Velikonočne počitnice bodo torej letos trajale na vseh ljudskih in meščanskih šolah od 26. marca do vsätetega 2. aprila.

Iz učiteljske službe. Začasna učiteljica v Rajhenburgu Jospina Verčko je imenovana za stalno učiteljico v Hrastniku; začasna učiteljica v Ločah, Roza David je imenovana za stalno učiteljico istotam in začasni učitelj v Marenbergu, Oskar Schneck je imenovan za stalnega učitelja istotam.

Davorin Trstenjakov sklad. Zgodovinsko društvo v Mariboru je na svojem občnem zboru dne 11. novembra 1917 po jedrnatem predavanju prof. dr. Kovačiča sklenilo ustanoviti v proslavo znamenitega slovenskega zgodovinarja Davorina Trstenjaka poseben »Davorin Trstenjakov sklad.« Društvo se obrača do slovenskih rodoljubov in denarnih zavodov s prošnjo, da darujejo za ta sklad, s katerim se bo podpiralo mlade zgodovinarje, ki hočejo nabirati zgodovinsko gradivo slovenskega naroda in sploh podpirati cilje Zgodovinskega društva. Vsi rodoljubni Slovenci in Slovenke se prosijo, da po svojih močeh prispevajo za ta sklad, da nam bo z njegovo ustanovitvijo mogoče izpopolnjevati zgodovinske dokaze naše preteklosti. Prispevke je pošiljati Zgodovinskemu društvu v Mariboru s pristavkom »za Trstenjakov sklad.« Pokrovitelj tega sklada je, kdor daruje najmanj 200 K, ustanovnik 100 K, dobrotnik 10 K in podponik manj kot 10 K. Imena darovalcev se bodo objavila v »Časopisu za zgodovino«.

Časopis za zgodovino in narodopisje. »Zgodovino« 1.—4., XIV. letnik. Strani 1—136. Vsebina: Dr. J. Radoslav Razlag (dr. Mohorič), Zgodovina trga Žalec (dr. Kos), Areh in druga svetniška lastna imena v mariborskem okraju (dr. Ilesič), Grad Ojstrica v Savinjski dolini (Strekelj Milica), Izvestja, Slovstvo, Črtice. — »Časopis« dobivajo udje Zgodovinskega društva v Mariboru. Letnina 5 K.

»Vošnjakovi ljudski knjižnici« v Slov. Bistrici so darovali namesto venca umrlemu učencu Miju Schwarzu bistriški Slovenci sledeče zneske: B. Jc Ivan 1 K, B. hak Franc 10 K, Feigel Otilija 5 K, dr. Goričan 10 K, Gorogranc Martin 10 K, Kopriva 5 K, Krulc Josip na 10 K, Krašovec Helena 3 K, dr. Kukovec 10 K, dr. Lemež 10 K, Lorber Feliks 10 K, Novak Peter 10 K, Omerzu Marija 3 K, Pinter Alojz 10 K, Pirkmaier Miroslav 10 K, Reisman Avguštin 20 K, Sabati Josip 10 K, Smeh Ivan 4 K, Strmšek 10 K, Supanec Amalija 5 K, Ludvik Karl 10 K, neimenovan 10 K, toraj skupaj 186 K. — Knjižnica se je po treh letih ravnokar zopet odprla in že prvo uro jo je obiskalo 37 čitateljev. Prosimo torej slovensko javnost še za nadaljno podporo te važne kulturne institucije.

Društvo slov. stalno nameščenih v Mariboru. Važno je, da pridejo na prvo zborovanje prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m. ob 4. uri popoldne v Narodni dom vsi tisti in vse tiste, ki nameravajo pristopiti k društvu, ko se bodo odobrila pravila. Namen društva bo pred vsem, da varuje in pospešuje z vsemi postavno dovoljenimi sredstvi vse pravice in težnje svojih članov, da goji družabnost med njimi in skrbi za razširjenje njihovega duševnega obzorja s tem, da prireja zborovanja članov in članic, kjer se bodo zamotrivala njihova stanovska vprašanja, posebno z oziroma na gospodarske razmere, da skrbi za znanstvena predavanja in družabne prireditve, da si ustanovi po potrebi knjižnico in naroči časnike, ustanavlja konzurna društva ali kaj podobnega, podpira člane, ki so prišli v stiske. Društvo bo lahko razširilo svoj delokrog po celem političnem mariborskem okraju, tako da lahko pristopi vsakdo, ki je v javni ali zasebni stalni službi kjerkoli v tem okraju. Članarina bo malenkostna. Uspeh bo društvo imelo le tedaj, če združi v resnici vse stalno nameščene v svoji sredi. Nemci so že vse svoje ljudi organizirali tukaj in drugod v enakem društvu, ravno tako tudi Slovenci na Kranjskem. Organizirajmo se tudi mi štajerski Slovenci, da stopimo v skupen boj ob strani drugih stanovskih organizacij proti vsem, ki nas izsesavajo in tlačijo.

Uradni »popravki« mariborskega prvega državnega pravdnika g. V. Verderberja so novost, ki je do sedaj nismo bili vajeni. Ali ste že kedaj slišali, da je vodja kakega urada poslal uradni popravek, če sta na primer »Marburgerca« ali »Štajerc« blatila kakega slovenskega uradnika? Nikdar, ker je veljalo načelo, da se naj za svoje zasebne zadeve briga dotičnik sam, ne pa njegov uradni predstojnik. Za g. dr. Duchatscha pa gre izjemoma njegov predstojnik v ogenj po kostanj. Ali je

morda g. prvi državni pravdnik imenja, da s sablonskim zanikanjem po § 19 tiskovnega zakona spravi dejstva s sveta? Saj vsak bralec ve, da g. V. Verderber s takimi popravki ne popravi resnice. A ene okolnosti v zadnjem popravku ne smemo prezreti: v očeh g. prvega državnega pravdnika je dr. Orosel samo »dozdevni vodja« mariborskega nemštva. Ali bo s to trditvijo dr. Orosel, ko preživi medene tedne, zadovoljen, je seveda drugo vprašanje.

Na naslov c. kr. državnega pravdnikstva v Mariboru. 1. Dne 3. marca je priredila mladinska organizacija v Marenbergu pri podružnici Sv. Janeza dr. Krekovo slavnost z govori in deklamacijami. Ta popolnoma priprosta prirediteljska organizacija ni dala miru marenberškim takoimenovanim Nemcem slovenskega pokolenja. Po noči so na cerkveno hišo, v kateri se je vršila slavnost, pritrtili hujskajoč lepak z podpisom presvitlega cesarja. Ali je to v naši državi dovoljeno? Ali bo državno pravdnikstvo to zadevo zasledovalo? Krivci so v Marenbergu, treba zaslišati vse uradnike in slugo, tudi sodnika, vse učiteljsvo, vse trgovce, gostilničarje in njih uslužbence, župana, vse občinske odbornike, občinskega tajnika in slugo, uradnika hranilnice in gotovo se bo zvedelo, ako se iste kot priče pod prisego zasliši. Kdo je povzročil to lumparijo, kedo spisal lepak, kedo ga nesel k Sv. Janezu in tam pritrtil, saj se je o tej lumpariji v raznih družbah v Marenbergu razpravljalo. 2. Na dotično zborovanje so prišli razsajat posestnik Maks Hödl pd. Stockner iz Sp. Vižinge, posestniški sin, vojak na dopustu Fr. Brezovnik pd. Skurnig od Sv. Janeza pri Marenbergu in posestniški sin Tomaž Milchberger pd. Einsiedler od Sv. Janeza, očividni nahujskani, kateri bodo gotovo lahko izpovedali, kdo jih je nahujskal, in najbrž vedeli tudi povedati, kedo je povzročitelj imenovanega lepaka. 3. Posestnik Maks Hodl, pd. Stockner iz Spodnje Vižinge je storil kaznjivo dejanje, ker je med zborovanjem zlezal na streho cerkvene hiše, snel zastavo in isto odnesel. Za to dejanje se naj kaznuje in obsodi, da povrne zastavo, popolnoma novo, kakor je bila, ali pa poravnava škodo. 4. Posestnik Peter Grögel iz Remšnika je z silo vzel dekletom pole, na katerih so zbirale podpise, in grozil, da bo vsakega ustrelil, kedo bo v bodoče zbral podpise ali pa podpisaval pole. Priče bodo lahko imenovale še več oseb, ki so podobno grozile. Kot priče za navedena dejstva navajamo Justino Vrtič, posestnikovo hči v Spodnji Vižingi, Mart. Vzelak, kaplana v Marenbergu, Vlad Pušenjak, nadrevizorja v Mariboru, Mozar str. 59 ki je bil dotični dan pri Sv. Janezu, Mat. Kreuh, kaplana v Remšniku. Poleg teh pa je še mnogo prič, ki so bile pri zborovanju navzoče. Ako sl. pravdnikstvo ničesar ne ukrene, da se taka nezakonita dejanja ostro kaznujejo, prosimo gg. poslance, da opozorijo na te gorostasne slučaje justično ministrstvo in povedo javnosti, kako se celo ime presvitlega cesarja zlorablja v najgrše namene.

Kardinal Serafini umrl. V Rimu je dne 6. marca umrl kardinal Serafini v 66. letu svoje starosti. Bil je m-nih iz reda benediktincev.

Irski voditelj Redmond umrl. V noči od 4. na 5. marca je umrl voditelj katoliških Ircev John Edvard Redmond, star 67 let.

Pošiljanje sadja po železnici. Od 17. marca naprej se sme sadje zopet pošiljati po železnici. Pri teži do 50 kg (z zabojem vred) ni treba prevoznega dovoljenja. Pri večjih množinah pa se dobi prevoznico dovoljenje pri deželni uradi za promet s sadjem (Gradec, Kaiserfeldgasse). Tozadevne tiskovine so strankam na razpolago pri okrajnih glavarstvih.

Stroga in ostra rekvizicija sena. Poslanci dr. Jankovič, Rožkar, Pišek in tovariši so dne 21. februarja interpelirali poljedelskega ministra radi prestroge, ostre in mnogokrat nasilne rekvizicije sena na Slovenskem Štajerskem. Poslanci opisujejo razne drastične slučaje, kako so v naših krajih rekvizitorji nasilno in naravnost kruto odvzemali kmetom seno in slamo. Interpelanti vprašajo ministra: 1. Ali so mu znane te razmere? 2. Kaj namerava ukreniti vlada za varstvo slovenskoštajerske živinoreje in poljedelstva?

Dopisi.

Maribor. Namesto dosedanjega poveljnika mariborske višje vojaške realke polkovnika Koraleka,

o kojem smo že poročali, da je bil venk prijatelj protestantovskega pastora Mahrerta in urednika Jahna, je imenovan za poveljnika imenovanega učnega zavoda podpolkovnik Edvard pl. Blaha.

Pobrežje. Tukaj je umrl 6. t. m. g. Jurij Stržina, oče strojnega stavca v naši tiskarni g. Stržina. Svetila mu večna luč!

Št. Ilj v Slov. gor. Tukajšnji Švabi razvijajo za nemški shod proti Jugoslaviji živahno agitacijo ne samo v domači župniji, ampak tudi na Pesnici, Sv. Kungoti, Svečini, Ernovzu, Spielfeldu, Strasu in drugih okoliških krajih. Govori se o raznih grožnjah napram Slovincem. Na shodu bodo večinoma sami tujci, ki nimajo nič odločevati o Jugoslaviji. Opozorjamo naše ljudi, naj bodo mirni in naj kljub nemškemu izzivanju obdržijo mirno kri. V pomirjenje povemo, da bomo Jugoslavlani kljub švabskemu divjanju vendar do bili našo Jugoslavijo in njena severna meja bo Mura, ne Drava.

Konjice. Poslanec Pišek priredi na praznik sv. Jožefa v torek, dne 19. marca politični in gospodarski shod ob 3. uri popoldne. Konjčani in volilci drugih župnij konjiškega okraja, pridite v velikem številu!

Proračunski provizorij sprejet.

V četrtkovi seji dne 7. marca je zbornica nadaljevala razpravo o vojnih vjetnikih in začasnem državnem proračunu. Kot prvi je govoril podpredsednik zbornice poslanec Tušar, ki je zahteval, da se zopet skličejo delegacije. Za njim je ministrski predsednik dr. Seidler podal izjavo, ki bi naj potolažila vse stranke ter jih pridobila, da glasujejo za proračun. Za njim je govoril ukrajinski socialni demokrat Wityk, ki je izjavil, da ukrajinska ljudovlada ne stremi po tuji zemlji in se odreka tistim delom Besarabije, kjer prebivajo Rumunci. Poljski socialni demokrat dr. Liebermann je rekel, da svetovna pravičnost, kakor je rekel Wilson, ne bo trpela, da bi se narodi in deli narodov potiskali semtertja kakor šahovne figure ter končno izraža upanje, da bo zmagala pravičnost. Za njim je govoril nemški radikalec Hummer, ki pa razven par obrabljenih fraz ni povedal nič bistvenega. Poslanec Pišek je odločno povdarjal, da vlada stori veliko premalo glede prehrane kmetskega prebivalstva, ter je krepko in ostro ugovarjal proti temu, da se smatra boj za pravico samoodločbe kot izdajstvo proti državi. Njegova stranka ne more dovoliti zaupanja vladi, ki stremi za tem, da utrdi v državi nadvlado Nemcev. V imenu nemških socialnih demokratov je izjavil poslanec Renner, da bodo nemški socialni demokratje glasovali za državni proračun ter s tem vedoma doprinesli žrtev, da rešijo zbornico, ki je dragocena last za vse stranke, iz trenutne krize. Poslanec Sever ugovarja proti temu, da se črnovojnike, ki so stari več kakor 50 let, ne izpusti iz črnovojniške službe, ter zahteva končno, da se naj te črnovojnike uporablja samo za službo v zaledju. Poročevalec dr. Steinwender apelira na Polake, naj državi ne odrečejo potrebščin ter izraža upanje, da bo prišlo do sporazumljenja med Čehi in Nemci. V zbornici je nato bilo prečitano vprašanje poslancev dr. Korošca in Staneka, iz kakšnih razlogov se črnovojnikov starih 50 do 52 let, ne izpusti iz črnovojniške službe. Malo pred 5. uro popoldne se je pričelo glasovanje o državnem proračunu. Tik pred glasovanjem je v imenu Poljakov izjavil poslanec grof Baworowski, da Poljaki sicer nočejo upravljati zbornice v nevarnost ter pomagati militarizmu in absolutizmu do vlade, svojo opozicionalno stališče bodo pa označili na ta način, da zapustijo zbornico pred glasovanjem. Nato so odšli.

Vršilo se je nato med napeto pozornostjo glasovanje. Za o štirimesečnem začasnem pro-

računu je bilo oddanih 240 glasov, proti pa 121 glasov. Za to točko so glasovale vse nemške stranke, vsi nemški socialni demokrati, Rusini, Rumuni in primorska Italijana, proti pa Čehi, Jugoslavlani, poljski socialni demokratje in 2 poljska kmeta, Rumuni in Italjani. Za § 2 proračuna prispevke za državne izdatke so glasovali 203 poslanci proti pa 161 poslancev. Proti so razven Čehov in Jugoslavlancev glasovali še tudi nemški in poljski socialni demokrati in poljska kmeta Myjak in Kutik. Za § 3 (vojni kredit 6 milijard) sta glasovala 202 poslancev, proti pa 165 poslancev. Vlada je torej dobila potrebno večino za državni proračun, kar bi se pa ne bilo zgodilo, če bi Poljaki v zadnjem hipu ne bili spremenili svojega stališča. Po glasovanju je z močnim glasom zaklical čški poslanec Zahradnik: „Pyrrhova zmagala!“ Na to je zbornica sprejela začasni proračun tudi v tretjem branju, nakar je bila seja zaključena.

Prihodnja seja v torek, dne 12. marca.

Seidler o preosnovi ustave in o jugoslovanskem vprašanju

Pred glasovanjem o računskem provizoriju dne 7. marca je povzel besedo ministrski predsednik Seidler, ki je v daljšem govoru pozival državno zbornico, naj z ozirom na resea položaj, v katerem se nahajamo, glasujejo za proračun. Nastel je celo vrsto zakonskih predlogov, ki bi jih naj rešil državni zbor n. pr. spremembo društvenega prava, draginjske doklade za učiteljsvo, zvišanje plač za dušne pastirje, delovni čas in ponočno delo, delo otrok, zakon o premoži in elektriki, ter vrsto raznih finančnih, zdravstvenih in gospodarsko političnih predlogov. Nato je omenjal ministrski predsednik tudi vprašanje o preosnovi ustave. Izjavil je, da dobijo posamezni narodi zahtevano pravico samouprave, ki se pa ne bo raztezala čez stare deželne meje (Torej navadna krparija). Vlada stoji na stališču načela narodne samoodločbe, načela da ne sme noben narod drugemu delati sile, marveč da more vsak narod uveljaviti moč in življenje v svojem lastnem področju. O jugoslovanskem vprašanju je izjavil, da se danes ne more več kar tako iti mimo tega vprašanja. To vprašanje obstoji, tega ne more nihče tajiti. Gre pa za to, da se najde taka rešitev, ki bo popolnoma odgovarjala aksiomu dinastične in državne zvestobe. Na tej edini mogoči podlagi je vlada rada pripravljena v okviru svoje oblasti pričeti razpravo o jugoslovanskem vprašanju. Cilj teh razprav bi naj bil, da se to vprašanje kmalu reši, pri čemer se bo samobesni umevno postopalo popolnoma odkrito in v sporazumu z vsemi udeleženi faktorji ter ob varstvu opravičenih zahtev soudeleženi avstrijskih narodov. Seidler upa, da se bodo narodi sporazumeli in sklenili med seboj premirje. — Ministrski predsednik je nato odgovoril na interpelacije radi vprašanja samostojne ogrske armade. Povdarjal je, da naš zakon govori edino o enotni armadi. Enotna armada je del nagodbe iz l. 1897. Iz tega je razvidno, da nobena obeh naših držav ne more enostransko določiti, ozir. ustanoviti svoje lastne armade. Ogrji morejo ustanoviti samostojno armado edino-le, če temu pritrudi Avstrija, t. j. naš državni zbor. Na vsak način pa bi se morala o tem vprašanju vršiti medsebojna pogajanja. Izvajanja ministrskega predsednika o preosnovi ustave in o jugoslovanskem vprašanju so bila tako medla, površna in plitva, da je bil Jugoslovanski klub prisiljen glasovati zoper tako vlado.

Dogodki v Poljskem klubu.

Poljski socialni demokratje se niso hoteli odstraniti pri glasovanju o začasnem proračunu. Glasovali so proti § 2 in 3. Po zbornični seji so poljski socialni demokratje izstopili iz Poljskega kluba. Voditelj Vsepoljakov, posl. Glombinski je po zbornični seji javil predsedniku Poljskega kluba, da se z ozirom na zadržanje kluba njegova skupina ne bo več udeleževala klubovih sej, ter da si Vsepoljaki pridržujejo svoje nadaljne korake.